

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Finita la comedia!

Миротворна акція покінчена. Німецька вірноконституційна шляхта сказала устами свого провідника, гр. Штірка: non possumus! Сталось се рівночасно, коли новий президент угорського кабінету, Селль, заворожив щасливо угорську опозицію.

Ми вже у вчорашнім виданю «Руслана» сказали, що до угоди не стає лівиці доброї волі. Нині принесла Grazer Tagespost передову статю, в котрій гр. Штірк заповідає, що лівиця «витриває даліше в своїм строю» і з теперішнім правительством зриває всякі зносини. Гр. Штірк каже:

«З теперішнім правительством неможливі ніякі переговори. Конто сего правительтво занадто обтяжене гріхами проти лівиці. Вправді гр. Тун говорить і каже дневникам писати про свою охоту, увійти з лівицею в переговори, але при тім не випускає він з рук оружя і бє нас Німців. Гр. Тун управляє Долитавщиною після чеської рецепти. До чеського сойму хоче він знайти Німців національними куріями і законом о національних меншостях. Однакож на сю принаду не зловить він чеських Німців. Сеж дрібниці. Се локальні уступства, що не відповідають поважному німецькому питаню в Австрії. Нам розходить ся о те, чи правительтво і на дальше при помочи Славян думає правити проти Німців, чи може заверне з погубної дороги на давний, природний шлях внутрішнього розвою Австрії? Нам розходить ся о управильненє принципіального становища Німців в державі і до держави. А сего годі доконати якимсь переговорами. Впрочім, теперішнє правительтво не може нічого в сїм напрямі зробити, бо єго руки звязані чеськими верівками, а побіч того не достає єму і доброї волі. Гр. Тун може так довго управляти державним судном, як довго поза парламентом радить собі §. 14-им. В парламенті він вже давно програв справу і там не найде він вже средств, щоби відвести Німців від опозиції. Опутаний Чехами, гр. Тун не в силі дати Німцям повної сатисфакції. Він не в силі і вирівнати кривди, заподіяні німець-

кому народови. Він і не в силі подати Німцям ніякої поруки на будуче. Пляни правительства звістні нам достоту. Оно жеде на наші позитивні постулати і думає, що лучить ся єму пригідна хвиля, щоби до сих постулатів навязати свою миротворну акцію. Гр. Тун надіє ся, що німецькі постулати дадуть ся якоєсь погодити з єго змаганнями. Надія пуста. Німці не увійдуть з ним в ніякі переговори. По відроченю парламенту ухвалили провідники клубів лівиці, що з гр. Туном не вдадуть ся в ніяку трансакцію. Мисль ся виїшла вправді від лівого (крайного) крила лівиці, але на сю мисль пристало і праве крило (шляхта і група Мавтнера). Отже дарма жеде гр. Тун на постулати лівиці. Они ухвалють ся не для него. Для нашої політики жертвували ми багато економічних інтересів в послідних двох роках. Тепер годі нам зложити оруже. Ми не скаштуємо. Полівити правительству в теперішній хвили значило би одно, що цілу нашу справу запропастити. Була би се кардинальна політична похибка. Хто вже раз станув до бою, сей не може думати про роз'єм або мир. Ми удержимо ся на бовім становищі так довго, аж поки не упаде теперішня нам ворожа система. Полівити правительству в теперішній хвили, значило би також одно, що опять заблагити велику німецьку справу в Австрії. Полівленє таке виїшло би лише на користь правительству, а не нам. Наша програма така. Ми витриваємо в бовім строю, аж поки не наступить доконечна криза, аж поки внутрішнє положенє саме собою не рішить ся. Єдність Німців певна. А сама єдність виключає з гори всяку часткову угоду. З сїм правительством — кінчить гр. Штірк — виключені всякі переговори».

Отсе зміст статі гр. Штірка в градецькій Tagespost. Пароля видана. Крайне слово сказане. Постулати уложимо, але не для гр. Туна. Проти гр. Туна лише борба — usque ad finem.

Читаючи сю статю, признаємось, ми побачили перед собою не гр. Штірка, а Шенерера. Ріжниця хіба та, що Шенерер з більшою емфазою і з глибшим грудя-

ним голосом видавав такі дневні розкази для лівиці. Ми вже остріляні занадто, щоби пароля гр. Штірка могла нас заметушити. Одно лише стало нам яснійшим, іменно те, що і німецька шляхта улягла вже цілком тероризмови Шенерера. Відтак зрозуміли ми, що «бовий стрій», на чолі котрого станув тепер для відміни стирийський граф, звернув ся з більшою силою проти личности гр. Туна, ніж проти голосних язикових розпоряджень. Але і се для нас не велика новість. Сеж вірна фотографія тактики угорської опозиції. Гр. Штірк взагалі не годен видумати щонебудь оригінального. В осени минулого року проголосив він так звану «нову тактику» der verkappten Obstruction. А за чийм указом? За указом соціального демократа Адлера. В угодівій комісії, за порадою Лехера, бавив ся гр. Штірк в протракцію. А тепер? Тепер вступив він на шлях «острої борби», котрим шляхом від двох літ ступають Шенереріани.

Але мимо сего, правиця і правительство можуть бути вдячні гр. Штіркови за те, що він відкрив шолом вірноконституційної шляхти. Рахунок з лівицею буде вже тепер простійший. Німецька шляхта рішилась на борбу, тож і правиці і правительству треба бути готовими, підняти кинену рукавицю. І нам треба буде станути солідарно лавою бодай до відбиваня тих тяжких ударів, що посилюють ся на нашій голови, і дождити — «кризи», про котру, о скільки знаємо, бабка ще на двоє ворожила. Поки-що, добре, що не будемо потребувати ломити собі голову, який би ще міст будувати лівиці до виходу з обструкційного багна. Гр. Штірк був на стілько ласкавий, що всі мости задалегідь сам попалив, а гр. Тунови сказав найвиразнійше, що шкода ходу до німецького броду... Комедія з переговорами мабуть скінчена.

7

Поступова Панна

Повість

Осипа Корженьовського.

(Дальше.)

Сї слова виголошені з силою розлетіли ся наче електрична іскра по присутних і не одно лице поблідло. Сальома задрожала з глибини душі, не сміла обзивати ся, не сміла звести на него очий. Всі єї давнійші докази лежали наче поржавіла та поломана зброя без всякого ужитку. Однак деякі з молодших, непоконані як наша екс-філзофка, завели з вродженою нам жадністю доказуваня на вітер о сїм предметі бесіду. Знайшли ся соперники, особливо між старшими, що їх ділами збивали. Такою дорогою перейшла розмова від суперечок до розказів надзвичайних билиць, в котрі будім не віримо для моди, з котрих глузуємо для виявленя розуму, але котрі находять в глибині душі занятє і якийсь непояснений і непонятний відгомон.

— Говоріть собі здорові молодики, що хо-

чете — промовив хазяїн, друг всяких билиць, — але в тім мене ніхто не пересвідчить, що я тоді спав, коли мені се, що скажу, пригодило ся. В році 1809 полк наш зістав в Іспанії, тільки одну сотню кінниці відкомендеровано до Німеччини. В сій сотні був і я. Не-вжеж стало мені жаль іспанського неба та карих очий Ішпанок, бо небо нас пекло, а карі очі не гляділи з любовю, а з грізьбою, але жаль мені було друга єдиного, сердечного, котрий у другій сотні полишав ся. Була се людина сміла та добра, але все сумна, неначе-б що злого перечувала. Сей єго стан трівожив мене тим більше, що не був се богочестивець, не вірив зовсім в Боже милосердіє і не глядав розради в молитві. Коли прийшли ми до Німеччини, розміщено наш відділ недалеко Ерфурта, а мою сотню і мене в малесенькім сільди, де був незамешкалий замок як-небудь ще в добрім стані і з цілковитим старосьвіцьким умебльованєм. Мав я три величезні світлиці з мраморним помостом з високими кріслами, з столами покритими мрамором. В великанських мраморних коминах свистав вітер, а настінні портрети, казалось, витріщають на мене баньками яскраві очі. Мій чуряг в першій світлиці у найкрайнійшій вікні,

підложив під голову ладівницю, огорнув ся плащем і зачав на добре храпіти; я-ж замкнув на ключ входові двері, припер за собою двоє дверей і пішов аж до третьої світлиці, де стояло велике ліжко.

Ляг я також, поставивши на столі свічку а під рукою мав шаблю і пістолі. Але де вже сон мене ніяк не брав ся. Крім споминок ріжних повістий о опущених замках, про які коли-будь чувем, перешкаджало мені єще храпанє мого чури, котре найдивнійшою луною по порожних світлицях розходило ся і в якусь дивесну октаву із свистом вітру лучилось, що гудів у комині. В таким томлячім безсоню проминуло мені більше як дві години. Була вже пізна ніч, коли мені видало ся, що чую стук замку від входових дверей. Усїв я на постелі і вхопив пістоль, відтягнувши оба курки. За хвили почув я докладно тяжкий, сильний хід у першій світлиці, дзенькіт бряжчаків і брязкіт шаблі, що сунула ся по помості. Я зірвав ся з ліжка, а по хвилі намислу думав, що то напевно мій улан мусить на помацки мандрувати. Щоби пересвідчити ся, наблизив ся я до дверей середної світлиці і почув носову гармонію, котра завзято розлягала ся і до найвисших

Нова організація львівської щадниці.

Взявши ся за санацію львівської щадниці, сойм клате усліве, щоби сю інституцію зреорганізувати. Не розходить ся тут о зміну статута, а більше о склад будучої управи і відповідну контролю. Розуміє ся, що край, даючи поруку за дотеперішні вкладки, жадає більшої, а властиво повної інгеренції на діловодство щадниці, щоби на будуче устережи ся від таких фінансових катаклізмів, які діялись за управи Зіми. Ухвала, яку би сойм мав ухвалити, гласить: Сойм поручає краєвому виділові, щоби зажадав від товариства гал. каси ощадности переведена зміни каси в мисль сих основних постанов:

а) Виділ щадниці (§ 46 статута) буде зложений з 12 членів а іменно:

з 8 членів, вибраних Соймом на пропозицію краєвого виділу чи то зпосеред членів товариства каси ощадности, чи з поза членів сего товариства і

з 4 членів, вибраних загальними зборами товариства каси ощадности зпосеред своїх членів.

б) Дирекція щадниці буде складатись з трьох директорів платних, іменованих краєвим виділом на пропозицію краєвого виділу каси.

Заступників котрого-небудь з директорів означує краєвий виділ з посеред членів виділу каси.

Начального бухгалтера і касира каси іменує краєвий виділ на пропозицію дирекції.

в) Позички гіпотечні можуть бути уділювані лише до половини вартости гіпотeki.

Кредит на біжучий рахунок може уділювати ся лише на підставі зложених ефектів, посідаючих пунілярне безпеченство і то до високости 75% номінальної вартости ефектів.

Есконт векслів дозволений лише до високости 20% вкладкового капіталу.

г) Всяка зміна статутів як і регулямінів та інструкцій може наступити лише за згодою краєвого виділу.

д) Дорічне замкнене рахунків і білянс предклатати ме щадниця краєвому Соймови через краєвий виділ.

Абсолюторію з замкнення рахунків ухвалює Сойм на пропозицію краєвого виділу.

е) Поки резервовий фонд не дійде до високости принайменше 5% вкладок, поти половина чистого зиску впливати ме до резервового фонду, друга половина може бути за призволом Сойму ужита на добродійні і взагалі пожиточні цілі.

ж) Ухвала загальних зборів о розв'язаню товариства гал. каси ощадности потребує затвердження кр. Сойму на пропозицію краєвого виділу.

з) До розслідування спосібности кредитної при векслевих позичках будуть установлені векселеві цензори.

і) Всякі постанови о інгеренції Сойму і кр. виділу суть правосильні так довго, як довго триває порука краю.

Вісти з Буковини.

Загальні збори тов. «Руска Школа» на Буковині відбули ся дня 11. с. м. в Кіцмани. На зборах явило ся около 60 учителів; зі справоздання, яке заміщає «Буковина», виймаємо такі інтересні вісти:

По уділеню уступаючому виділові абсолюторії, приступлено до третьої точки дневного порядку т. є. до внесення виділу центрального. Секретар товариства ставить іменем виділу внесення, щоби професора і інспектора п. Омеляна Поповича задля єго великих заслуг около просвіти і руского шкільництва на Буковині іменувати по четнім членом. Збори з одушевленем підносять оклики «славно» і «многая літа», чим одностайно приймають внесення. Проф. Попович дякує зборам за сю честь в довшій промові, в котрій між иньшим заявляє свою радість, що руске шкільництво завдяки користнійшим обставинам так значно поступило наперед, а учительство стало свідомим своєї високої завдачі як і своєї гідности народної. — (Славно!).

По тім ставить голова тов. іменем виділу внесення, щоби філії товариства половину своїх доходів, що становлять фонд оборотний, в мисль статутів від сего року (т. є. від 1. січня 1899) що кварталу вже на певно послали виділові центральному, а дотичними заступниками до згаданого речинця розпоряджали після своїх рішень філіяльних.

Пан надуч. Бажанський з Вікна висказує свій жаль, що доси ані філії ані виділу центрального не розпоряджають ніяким фондом залізним, для того дарує товариству на основане фонду залізного 100 зл., заявляючи при тім своє бажанє, щоби відсотки з того дару становили з часом стипендію для одного бідного й гідного мужицкого школяря з кіцманського повіту. За сей щедрий і патріотичний дар заявляють зібрані як і голова товариства в імени виділу свою найсердечнішу подяку. (Одушевлені оклики: «Славно!»)

По тім вносить голова іменем виділу як і поодиноких філії, особливо-ж іменем філії вижницької, щоби нововибраний виділ вніс до краєвого сойму петицію в справі зниження службових літ із 40 на 35, а внесення одностайно прийнято з додатком ланів Никоровича і Стоцкого, щоби знижені літа числено від 1. дня іменованя.

Вкінці слідує останнє внесення виділу, щоби внести до сойму краєвого петицію в справі безпосередного виплачування павшальї з урядів податкових, а не, як доси, з урядів громадских. На се внесення, порушене впрочім вже-й деякими філіями, згаджають ся одностайно всі зібрані.

Між внесеннями членів, які збори прийняли, важне внесення проф. Поповича, поручити виділові центральному, аби в справі пенсії для вдів учительских внести у відповідній формі петицію до сойму і внесення д-ра Стоцкого, щоби в справі виданя чисто-русских, зрозумілих релігійних учебників удались з просьбою до краєвої ради шкільної, а разом до високо-

го ц. к. міністерства. Далі ставить надуч. Влад, внесення, щоби виділ починив відповідні кроки, аби інституцію місцевих шкільних інспекторів цілком знести.

Надуч. Івасюк порушає питанє, яким чином можна-б утворити фонд для бідних і пильних учеників.

Сі оба внесення поручають збори виділові. Надуч. Андрюк висказує своє обурення проти руских гімназіяльних паралельок: «Руска гімназія повинна би вже раз бути справді рускою!» Виділ центрального як і філії, ба і поодинокі громади рускі нехай наново вносять петиції до краєвого сойму і ніяким чином не відступлять від того, що нам правно належить ся. Внесення одностайно прийнято. Так само одностайно приймають збори внесення проф. Стоцкого, щоби виготовити від товариства петицію в справі заснованя рускої гімназії в Вижниці і внесення проф. Пігуляка дотично заснованя такоїж школи в Кіцмани.

При виборі нового виділу товариства увійшли в єго склад оті п.: проф. Єр. Пігуляк проф. др. Стоцкий, радник Володимир Ясеницкий, проф. Ом. Попович, проф. Сергій Кобилянський, проф. Іван Тірон, проф. Антін Клим, надуч. Іван Мандичевский з Шишківців, надуч. Іван Ярошинський з Раранча, надуч. Іван Савицкий з Нових Намаївців, уч. Тапасій Руснак, надуч. Дарій Пігуляк з Старої Жучки.

Відносини православної церкви в Росії.

Недавно тому відважив ся «Русский Труд» піддати основній критиці сумні відносини церкви в Росії. Однак про єго виводи не довідав ся ширший загаль, бо єго зараз таки сконфісковано і заказано видавати се письмо на дальше. Але живої думки «не заореш» — піднесена раз справу підтримали иньші дневники, особливо «Петербург. Вѣдомости». Їх редактор кн. Ухтомский, приятель з молодих літ царя Миколая мав тільки зглядів у самовластного правительства російского, що не поступлено з єго видавництвом в сей чисто азійський спосіб, як з «Русским Трудомъ», лише ограниченно ся на «строгомъ виговорѣ» для редакції.

В статі «Іскали жалеть ся» нинішню ситуацію в Росії характеризують «Петербург. Вѣдомости» ось як: Духові сили народа зменшають ся безнастанно; багато керманічів опії огоргула пиха і они вірять лише в свою політичну мудрість, а стратили віру в Провидіне, в силу сумління і історичну правду. Неправду прибрали в яскраві шати під іменем рації стану і інтересу держави. Ся неправда всякає у всі преділи життя, затруває уми і серця і з диявольскою перебіглюстю толкує зле і фальшиве на добре і шляхотне, підчиняючи все золотому теляти рації стану. Звідси походить релігійний гнет, під яким упадають иньшевірці, звідси прогонюване з вічини таких чесних і робучих людей, як духоборці, звідси помисл переслідуваня на Сибіри племені Бурятів, який лише з трудом повздержано. Скали жалеть ся, дивлячись на те, що діє ся.

В дальшій тягу своїх виводів вказують «Петербург. Вѣдомости» на Победоносцева, як на творця сего духового упідлення Росії. За часів Петра I. переведено схизму у всхідній церкві для політичних цілей. Він зніс патріархат і оголовив зверхниками російської церкви голову держави та установив синод, як дорадчий орган царя. Синод став духовною властею церкви, а цивільний над-прокуратор виконував в нім надзір правительственного комісаря.

Отже від двадцяти послідних літ ті відносини змінили ся основно, від коли цивільний над-прокуратор зумів загорнути в свої руки цілу власть в синоді і став самовластним паном церкви і духовенства. «Петербург. Вѣдомости» цитують слова калуского архієрея Антонія, котрий висказав ся, що теперішні прерогативи прокуратора синоду суть більші, ніж міністрів і цілого сенату і цілої ради держави. Єго власть представляє поважне небезпеченство для будучности Росії: се вже не начальний прокуратор, що обжаловує перед архієреями проступних духовників, але могучий володар, що присвоїв собі догмат непомильности, бодай чи невшир-

тонів доходила. Тоді перейшов мене мимохідь дроз. Хід і брязкіт був уже в середній світлиці і очевидячки хтось иньший приближав ся. Не було чога ждати. Я отворив нараз двері, готовий відперти напастника, але як я не здумів ся, коли я побачив на середині світлиці... мого друга. Єго лице було бліде але спокійне, а на устах усмішка. Я видів єго так виразно, як тепер панів бачу. Я забув ся на хвильку, кинув пістоль, а витягнувши руки хотів до него бігти. Він дав мені знак, щобим задержав ся. Я став як вкопаний і непонятна студія стамувала в моїх жилах кружене крови. Мій друг приложив руку до серця, підніс єї у гору, неначе-б вказував на небо, опісля перехрестив мене з далека, відвернув ся і пішов. Не чув я більше єго кроків, коли відходив, ані брязкоту єго шаблі по помості, ані стукоту замку від входних дверей. Коли я схаменув ся, ввійшов до першої світлиці, двері були заперті на ключ, як я їх лишив, мій чур храпів, а вітер свистав по коминах. Я вернув ся назад і застав на помості мій пістоль. Підняв я єго сумний і задуманий, а вклякнувши при ліжку, молив ся довго

горячо. В три місяці дістав я лист в Іспанії від иньшого товариша, до котрого я зараз другого дня писав, що мій друг-бідняга тої самої ночі через якусь засідку зістав насильно замордований.

— Але тоді, коли пан мав сей привид зо всім не греміло — обізвав ся з досадою до пана В* один з молодих панків.

— Ось тепер гремить — промовив остро пан Володко, глянувши якое дивно на молодця.

І се глухий гук повів ся по воздуху і сильний грім, протяжний, переразливий здавав ся до дому близити і понад сам дах пересувати. Молодець спустив у землю очи, всі присутні присунули ся близше, дівчата імили одна другу за руку, а пані С* обняла панну Сальому, котра до неї горнула ся, неначе би хотіла закрити єї материнським крилом перед близьким нещастєм.

(Далі буде).

ших розмірах, ніж в римо-католицькій церкві і своєї власті надживає з повною самоволею. До складу синода покликають лише таких достойників, що уміють мовчати і карно сповняти прикази обер-прокуратора, а кожного митрополита, чи архієрея, що зважить ся на яку-небудь самостійність, переслідують і усувають з його становища на гірше, або навіть замикають в монастири. Славних, російських теологів трактують як простих урядників, а коли наражають ся пану обер-прокураторови, усувають їх в такі закутки, де нічо не можуть вчинити, а навіть зазінають ся з Сибірією, або Камчаткою під покривкою добра служби. Натомість попличники п. Победоносцева одержують найліпші митрополічї і архієрейські столиці, часто навіть без ухвали синода та нагороджують їх ще ордерями та брилянтовими жезлами.

Пришло до того, що митрополит Володимир підчас своєї інтронізації в Москві сказав до народу: «З боязнию занимаю столицю, бо не покликана мене на неї властива власть; я прийшов сюди, бо мені наказано». А петербургський митрополит Палядий сказав: «Власть надпрокуратора зробила митрополитів і архієреїв, а разом і цілий синод мовчальним зрядом волі надпрокуратора, а властиво навіть его рабами, так що через те російська церков не має сили, ані значіння, можна сказати — она перестала існувати». «Петерб. Вѣдомости» жалують ся, що не можуть відслонити цілої правди і навести всіх ярких надужити і безправностей, які збувають ся на тлі таких сумних відносин церкви. Се було би надто небезпечно супротив теперішньої системи придавлюваня правди силою, тож дневник огранічає ся на тим загальнім порушеню сеї справи, як ему наказує «любов до вітчизни і привязанє до царя». Але вже і з того загального образу відносин в російській церкві виходить ясно ціла гниль, нещучо і саможволя тамошньої душовної єрархії.

Новинки.

— Цісар позволив, щоби заснована в Тернополі руска гімназія носила назву Франца Йосифа. — Архипресвитера гр.-кат. капітули в Перемишлі о. Кароля Волешинського відзначив цісар кавалерским хрестом ордера св. Гробу.

— Скілько польських і руских шкіл в Галичині? Дуже часто польські дневники кидають нам в очі тим, що ніби то ми не тільки маємо повну рівноправність, але навіть мов би були упривиліюваним народом в порівнаню з Поляками. Між иньшими безосновними аргументами виводять проти нас і сей, що ніби то в Галичині більше народних шкіл руских як польських. Сей аргумент минає ся зовсім з дійсним станом речей. І так після урядового справозданя ц. к. Ради шк. кр. з р. 1896/7 було руских шкіл 1768 (вчисляючи в се і взірцеві школи при семінаріях, удержувані центральним правительством), а польських було 1870, т. є. польських шкіл було більше о 102. В році шк. 1897/8 було руских шкіл 1795, а польських 1806, значить польських було о 111 більше і так росте число польських шкіл з кожним роком. Отже можна польським дневникам пригадати московську приповідку: врі, а мєру знай!

— Арештованя в справі львівської щадниці. Від тижня кружили по Львові вісти о арештованю б. директора львівської щадниці, Зіми і б. начального бухгалтера Вендриховского. Була в тим правди о стілько, що обох тих панів суспендовано (доси уділено їм ніби відпустку), а надто недозволено їм поліційно видалати ся з своїх помешкань. Сего четверга справа поступила о крок дальше. По год. 5. вечером прибув до помешканя Зіми в будняку каси комісар поліції Райнлендер і показав ему картку з візванем до переслухання перед слідчим судією. П. Зіма сидів тоді при бюрку і писав. «Я надїв ся сего» — відповів. Убрав ся сейчас на чорно, а очідаючи чогось ще гіршого, забрав з собою якісь папери. Фіакром прибули оба до карного суду. Тут переслухував Зіму судія Мілашевский, один з найздібніших слідчих судіів, через дві години. Коли б. директор опустив слідчу комнату, приступив до него комісар Райнлендер і сказав, що его арештує. Зіма не відрік ані слова. Зрезигнований та із спущеними очима удав ся сивоголовий старець за комісарем кризь коритар до недалекої келї, де его замкнуло. В сій біленій комнатці, з великим залізним ліжком та деревляним столиком полишено его до дальшого зарядженя слідчого судіи. Того самого вечера арештовано також б. начального бухгалтера Вендриховского і всаджено рівнож до слідчої вязниці.

— Вечер з танцями. На дохід убогої шкільної молодежи устроєє руска молодіж академична в Перемишлі в четвер дня 2. марца 1899 р. в великій сали перемиского магістрату «Вечер з танцями». Музика війскова 45 полку. Стрій для пань вечерковий, для панів бальвий. Вступ від особи 1 зр. 50 кр., для родини з 3 осіб 4 зр., з 4 осіб 5 зр. Наддатки приймає ся з подякою. Добровільні жертви просимо присилати на руки Л. Шеховича, Побереже Франца Йосифа ч. 3. — За комітет: В. Куціль. Л. Шехович.

— П. Щепановский перестав бути видавцем Slow-a Polsk-ого. До редакції сего дневника вислав він іменно письмо сего змісту: «Тому, що мое відношенє до каси оцадности стало ся не лише предметом публичної дискусії, але небавом стане на дневнім порядку сойму, складаю на разі, доки ціла справа не прояснить ся, видавництво Slow-a Polsk-ого, в почутю, що дневник політичний може солідаризувати ся лише з якимсь напрямом в справах публичних, а не повинен вязати ся з якоюнебудь справою личною». В наслідок сего письма імя п. Щепановского з Slow-a Polsk-ого усунено.

— Злочин в Ямній. Перед станиславським судом присяжних розпочала ся на днях розправа в справі голосного злочину убийства, довершеного в літі минулого року, в селі Ямній коло Яремча, на родині тамошного коршмаря Давида Шпігеля. Яко обжалований о сей злочин стає 26-літний парубок з Ямної, Іван Капітанчук. Акт обжалованя представляє справу в сей спосіб: При гостинці, що веде з Ямної до Микуличина, мав Давид Шпігель з своєю жінкою Хасєю коршму. Дня 27. сєрпня тамтого року сидів він з своїми гістьми Лейбою Найманом, купцем із Зборова і 16-літнім бельфером Мехлем Кавалером, що вступили до него по дорозі на ніч, і грали всі три в доміно. О 10. годині пішли всі спати. Давид положив ся в тій самій комнаті, що жінка, а Найман і Кавалєр в другій. Около години пів до 12. пробудило Шпігеля голосне пуканє до шибї. Запалив свічку і підійшов до вікна. При світлі місяця пізнав гуцула Капітанчука, що пив у него часто і завинив ему навіть кількадесят зр. Шпігель бояв ся сего гуцула, бо був напрасний і грізний, особливо, як упив ся. Бив, хто лише війшов ему в дорогу, і був вже навіть за бійку караний. Капітанчук жадав, щоби его Шпігель впустив до середини, бо хоче ему віддати гроші. Але жид був осторожний і довго приглядав ся гуцулови, чи він не паний, а бачучи, що Капітанчук держить ся на ногах добре, отворив ему від сінїї двері. Капітанчук велів двері заріглювати, жид сповнив его волю. В тій хвили ударив Капітанчук Шпігеля каменем в голову так сильно, що той упав на землю без притомности. Свїчка згасла. Капітанчук війшов з сінїї до коршми, а звідти до комнати, де спала Шпігєлова. І їй догодив скоро. Якимсь твердим зрядом бив єї так довго по голові, аж перестала видавати з себе голос і сконала. Єї стони почули жидки, що спали в сусідній комнаті. Старший з них, Найман, отворив двері, а узрівши над ліжком Хаї якогось чоловіка, утік назад і сховав ся під колдру. Незадовго почув на своїй голові тяжкі удари. В смертельній тревозі зловив Найман обома руками за предмет, котрим окладав его розбійник, але сей добув ножа і зачав ранити жидка в карк і груди. Найман повалив ся на ліжко і перестав кричати. Тимчасом другий жидок Кавалєр з переляку напів завмер. Коли Капітанчук звернув ся до него, Кавалєр витягнув до него з розпукою руки і цілуєчи розбійника по руках, благав, щоби дарував ему жите; закликав ся, що нікому о нічим не скаже. У відповідь Капітанчук ударив его кілька разів по голові палкою. Жидок сточив ся зімлілий на землю, а тоді Капітанчук виніс его до другої комнати і кинув на ліжко коло неживої Шпігєлової. Справившись в сей спосіб зі всіми мешканцями коршми, Капітанчук запалив свічку і зачав шукати за грішми. Тимчасом Шпігель, що лежав в сїнех, прийшов до себе. Кров з розбитої голови заливала ему очі. Зібрав послїдні сили і потиснув на двері до середини коршми. Двері отворили ся і ударили з лоскотом о стїну. Капітанчук настрашив ся; гадав, що хтось зловив его на горячїм учинку, скочив через вікно на поле і пігнав стрілою до дому. Шпігель розглянув ся навколо себе. Кров і трупи. Коло ліжка лежала его жінка Хая, біля неї харчав молодий бельфер Кавалєр. В другій комнаті не застав нікого. Найман стягнув ся з ліжка і заволік ся до сусідної комірки, де чув ся безпечнішим. Всі шуфляди і сховки були розбиті, шафа отворена. Під подушкою жінки забракло пуляреса з 12 зр. Обавляючись повороту розбійника, пересидів Шпігель з Найманом і Кавалєром, котрі прийшли поволі до притомности, до год. 3. рано. Потім дали знати війтови, а той доніс сейчас о випадку жандармерії в Микуличині О 5. годині прийшов жандар Петро Лисий до хати Капітанчука і застав его в твердї сні. Злочинець мав шматє на собі чисте, а виправ ся, що о нічим не знає і нікого не убив, так довго, аж жандарм найшов в коноплях его

поштою скинене та окровавлене шматє. Оправдував ся перед жандармом, що злочину допустив ся із злости до Шпігєлів. Впрочім не мав, як каже, наміру жидів убивати, лиш їх троха побити. Із зізнань свідків при розправі показало ся, що Капітанчук є великий завадиак і напастливий. За бійки був вже не раз караний. Всі его бояли ся, особливо, як був паний. З надмірного уживаня трунків дістав Капітанчук ще в 18-ім році житя епілептичного нападу. Мусли его тоді аж звязати, бо товк і бив, що лиш попало ему під руки. Его стрій умер на ту слабість. Рід Капітанчуків виводять від голосного опришка Довбуша. Сам Іван Капітанчук не виглядає зовсім на розбійника: око синє, лице симпатичне, чорне, буйне-волосє спадає на плечі, будова тіла кремезна. Коли покликано до судової салї до переслухання его матір, Іван поцілував єї покїрно в руку. «Бодайбим тебе поховала!» — сказала і відвернула ся. Так зізнаня свідків, матери, як і самого Капітанчука виказали, що розбійницька натура відзивала ся в нїм лише в стані підохоченім, а що-до самого злочину, котрого жертвою упала жидівка Хая Шпігєлова, бо прочі жиди прийшли до здоровля, то Капітанчук сповнив его мабуть в стані невмінємїм. Супроти такої опії судових річезнавців, рішено віддати Капітанчука під психіатричну обсервацію і відставити до заведеня божевільних в Кульпаркові. Розправу відрочено.

— Загадочна справа. Перед кількома тижнями розійшла ся по цілій Австрії вість о поединку гр. Потоцкого в Риманові з одним із своїх офіціалїстів. Поєдинок мав скінчити ся смертю двірського урядника. Все то оказало ся байкою. Дивна однак річ, що той офіціалїст, на прозвище Лац, небавом в Кракові нагло помер. На днях зарядили краківські власти викопанє тіла небіщика, щоби переконались, чи Лац помер смертю природною чи насильною. Пересвідчено ся іменно, що кілька днів перед смертю Лац підїс свою премію асекураційну на жите з 500 зр. на 15.000 зр. Ціла та загадочна справа будить в Кракові велике зацікавленє.

Телеграми.

Відень, 24. лютого. Wiener Ztg. доносить, що цісар іменував ігумена чину св. Василія Александра гр. Шептицкого гр. кат. єпископом в Станиславові.

Відень, 24. лютого. Wiener Ztg. оповіщує цісарєке розпорядженє, виданє на основі § 14-го, котрим постанова о контингенті рекрутів і їх поборі продовжає ся на 1899 рік.

Пешт, 24. лютого. Услівя укладу межї опозицією а Селльом гласять: Опозиція не буде вести обструкції. Президентом палати буде Перцель, заступниками будуть Талїян і Данїєль. Бюджетова провізорія буде ухвалена з датою 1. сїчня. Війсковий закон о поборі рекрута буде продовжений на 1 рік. Провізорія угодова з Австрією буде датована від 1. сїчня. Провізорія фінансова для Хорвації буде ухвалена. На порядку дневнім стане краєвий бюджет і буде ухвалений до кінця цьвітня. Адміністратійні урядники не будуть вливати на соймові вибори. Судїї не можуть убігатись о мандат польський в своїм окрузі. Залігаючі податки не вливають на право голосованя. Президент сойму буде мати право, виключати послів з засідань. Технічна обструкція буде виключена новим реґуляміном. Перед дневним порядком буде могло промовляти найбільше 4 послів. Над внесенями до протоколу може бути лише звичайне голосованє (не поїменне). Що до закона виборчого президент кабінету вискаже свій погляд при бюджетовій розправі. Небавом буде ухвалений закон о неможливості лученя кількох урядів в одних руках. — Договір сей мають ратифікувати всі клуби. В суботу поїде президент Селль до Відня, щоби здати справу цісареві.

Париж, 24. лютого. Похорони Фора відбули ся спокійно при великім здвигу народа. Промовляли віцепрезидент сенату Горо, президент палати посольскої Дешанель, президент кабінету Діні, відтак ще два міністри і кілька провідників депутатий з краю. Домовину покрупив в костелї Нотр Дам кард. Рїкард. По похоронах лучилось кілька уличних забурень. Полїція ужила шабель. Богато осіб арештовано.

Пєтербург, 24. лютого. Кс. Бєлякевича засуджено на 8-літнє поселенє в іркутській губернії і утрату горожанських прав. Провина кс. Бєлякевича лежала в тим, що він карав у себе дома непоправних грїшників, бючи їх посторонком і замикав неморальні жєнщини в комірці під костелом, де стояв катафаль.

Вешінґтон, 24. лютого. Бої на Филиппах тривають дальше. Намагано ся підпалити Манїлю.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить	о годині		відходить	о годині	
6-45		з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6-00		до Підволочиск, Бродів з голови двірця
7-40		" Янова	6-05		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7-50		" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6-15		" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7-55		" Сокала і Рави рускої	8-35		" Кракова (Відня, Берліна)
8-05		" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8-45		" Янова
8-15		" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8-50		" Кракова (Відня, Варшави)
9-05		" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9-15		" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова
10-35		" Іцкан, Сучави	9-35		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
10-45		" Ярослава, Любачева	9-53		з дв. Підзамче
1-01		" Янова	9-55		" Белця, Рави рускої, Сокала
1-30		" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10-55		" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1-40		" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1-55		" Підволочиск, Кієва з дв. головного
1.50		" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2-08		з дв. Підзамче
2-15		" Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз.	2-40		" Іцкан (Ясс, Букарешту)
2-30		" " Козови, Бродів на дв. Підз.	2-50		" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
		" " " " " " " " " "			Любачова чер. Ярослава, Ясла чер. Ря-
5-00		" " " " " " " " " "			пнів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів,
5-25		" " " " " " " " " "			" Стрия, Скольного тільки від 1/8 до 30/9
5-40		" Іцкан, Сучави	3-00		" Ярослава, Самбора через Перемишль
5-55		" Сокала, Белця і Любачева	4-55		
Ніч			Ніч		
3-04		з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4-10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
3-30		" " " " " " " " " "	5-20		" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5-10		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6-30		" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
6-10		" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6-40		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8-45		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6-55		" Тернополя з двірця головного
9-10		" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7-00		" Лавочного (Мункача, Пешту)
9-39		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7-10		" Сокала, Рави рускої
9-45		" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7-15		" Тернополя з двірця Підзамче
9-55		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7-44		" Янова
		" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10-05		" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
10-30		" Стрия, Калуша, Борислава.	10-40		" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
12-15			11-00		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
			11-27		з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. вел. держ. (Львів, уд. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

За певну і добру льокацію
поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігаці Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігаці пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банкомім.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

ТОВАРИСТВО

для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругв, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи сьвітські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публики духовної і сьвітської, надіємо ся, що зволить ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанем **Дирекция.**

Товариство не послугує ся агентами.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закушні:

Сьвітло церковне

впрост в фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів вислає: **КАВУ** по 5 кіл. послыхах почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміренних цінах. 78—?

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбутися слабости легких, або горла, хотийби найушпїрнійшої, або астми, навіть дуже завданеної і на позір невилічимої, сей негайне гербату для хронічно хорих на легки і горло **А. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Правда лише у

А. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тїевалий і елегантний Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відвортною почтою.

140

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше увзгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківський, Львів, улица Зибликевича, число 34.**

Видає й відповідає за редакцію: **Лев Лопатинський.**

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ ЕМІЛІЇ СОКОЛОВСКОЇ

у Львові, Ринок ч. 29., І. п. приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешкане